

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-04-02

Vår referens

Linn Leonardsson
Förvaltningsjurist
linn.leonardsson@malmo.se

Remiss angående Motion Farishta Sulaiman (M) om säkerhetsklassning av tjänster inom socialtjänsten ASN-2024-715

Sammanfattning

Moderaterna har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda, tillsammans med berörda nämnder, möjligheten till att etablera ett system där säkerhetsprovning sker vid tillsättning av tjänster inom Malmö stads myndighetsutövning.

Vidare föreslås att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att införa en kontinuerlig kontroll mot belastningsregistret för anställda där utdrag från belastningsregistret har utförts vid anställning. Det föreslås även att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten för att begära ut fullständiga belastningsregister vid nyanställning.

En ordning där samtliga tjänster som innefattar myndighetsutövning skulle vara säkerhetsklassade synes inte ändamålsenlig eller förenlig med gällande lagstiftning. Det pågår ett arbete för att identifiera behovet av att placera tjänster inom förvaltningen i säkerhetsklass. Mot denna bakgrund är det arbetsmarknads- och socialförvaltningens bedömning att det inte finns något behov för kommunstyrelsen att ytterligare utreda frågan.

Då det för närvarande framgår av gällande lagstiftning vilka registerutdrag som får inhämtas vid anställning samt då regeringen tillsatt en utredning för att se över om möjligheten till registerkontroll ska kunna utökas, bedömer arbetsmarknads- och socialförvaltningen att det för närvarande inte finns något behov för kommunstyrelsen att ytterligare utreda frågan om registerutdrag.

Mot bakgrund av detta bedömer förvaltningen att arbetsmarknads- och socialnämnden ska föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrande avseende motion
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionens ska avslås.
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse - Remiss angående Motion Farishta Sulaiman (M) om säkerhetsklassning av tjänster inom socialtjänsten
- Yttrande

Beslutsplanering

ASN beredning 2024-04-02

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2024-04-11

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-04-24

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

En motion är ett förslag som lämnats in av en eller flera förtroendevalda i kommunfullmäktige. Innan kommunfullmäktige tar ställning till förslaget får stadens nämnder som berörs av förslaget möjlighet att lämna synpunkter och föreslå om förslaget ska genomföras eller inte. Motionen behandlas sedan av kommunstyrelsen innan kommunfullmäktige slutgiltigt fattar beslut om förslaget.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har getts möjlighet att lämna ett yttrande till kommunfullmäktige gällande motion av Farishta Sulaiman (M) angående säkerhetsklassning av tjänster inom socialtjänsten.

Motionären föreslår följande:

- att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda, tillsammans med berörda nämnder, möjligheten till att etablera ett system där säkerhetsprovning sker vid tillsättning av tjänster inom Malmö stads myndighetsutövning
- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att införa en kontinuerlig kontroll mot belastningsregistret för anställda där utdrag från belastningsregistret har utförts vid anställning
- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten för att begära ut fullständiga belastningsregister vid nyanställning.

Säkerhetsprövning

Möjligheterna till säkerhetsprövning regleras i Säkerhetsskyddslagen (2018:585).

Lagen gäller för den som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande. Lagen inriktar sig på verksamhet som kan bedömas röra Sveriges säkerhet och inkluderar inte all samhällsnyttig verksamhet.

För att en säkerhetsprövning ska kunna göras krävs att den aktuella tjänsten är placerad i säkerhetsklass. En säkerhetsklassning sker i olika nivåer beroende bl.a. på nivån av säkerhets känsliga uppgifter. Säkerhetsprövningens omfattning beror på vilken säkerhetsklass den säkerhets känsliga verksamheten och anställningen är placerad i.

Denna bedömning ska framgå av den säkerhetsanalys som varje aktör som bedriver säkerhets känslig verksamhet ska göra. I Malmö stad görs säkerhetsanalysen av säkerhetsskyddschefen.

En säkerhetsklassning får dock endast ske om behovet av säkerhetsskydd inte kan ske på annat sätt. Ett sådant sätt kan exempelvis vara informationsminimering. Detta då en säkerhetsprövning är mycket integritetskränkande för den enskilde.

För närvarande är inga tjänster på arbetsmarknads- och socialförvaltningen säkerhetsklassade.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens rutin för kontroll av utdrag ur belastningsregistret

Förvaltningen har en rutin för kontroll av utdrag i belastningsregister. Den är beslutad av HR-chef och reviderades senast den 4 oktober 2023.

Rutinen behandlar hur arbetsmarknads- och socialförvaltningen genomför kontroll av utdrag ur belastningsregister för anställningar med stöd i lag (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn, samt lag (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn.

Lag (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn innebär en skyldighet för arbetsgivaren att begära in registerutdrag vid nyanställning, medan lag (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn innebär en möjlighet att göra detta.

Av rutinen framgår att vid nyanställning av tjänster som omfattas av ovanstående lagar ska registerutdrag kontrolleras innan erbjudande om anställning.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens arbete med bakgrundskontroller och säkerhetskontroller

Malmö stad har en handlingsplan för att förebygga välfärdsbrott. Även arbetsmarknads- och socialförvaltningen har en egen handlingsplan. Den nu gällande handlingsplanen antogs av arbetsmarknads- och socialförvaltningen i juni 2022. Reviderad *Handlingsplan mot misstänkta brott i välfärden* fastställdes av arbetsmarknads- och socialförvaltningen i juni 2023.

Handlingsplanen innehåller aktiviteter för att förebygga välfärdsbrott. En aktivitet är att undersöka behov och möjlighet till bakgrundskontroll av nya medarbetare. Av handlingsplanen framgår att undersökningen ska omfatta dels vilka bakgrundskontroller för nya medarbetare som skulle kunna vara lämpliga och juridiskt möjliga, dels om det finns särskilda yrkesgrupper inom förvaltningen där behovet är särskilt viktigt.

I december 2023 tillsattes en arbetsgrupp för att utreda frågan. Utöver de frågeställningar som framgår av handlingsplanen har gruppen även fått i uppdrag att bland annat hålla sig ajour inom området bakgrundskontroller, för att ha en beredskap inför eventuella förändringar i lagstiftning och vid behov kunna ställa om och utveckla befintliga arbetssätt (ex. frågeunderlag vid rekrytering).

Arbetsgruppen kommer även att göra en verksamhetsanalys och i den se över behovet av säkerhetsklassning.

Arbetsgruppen arbete ska vara klart den 31 december 2024

Registerkontroll utan lagstöd

Justitieombudsmannen (JO) har bedömt att det inte är möjligt att löpande inhämta registerutdrag för anställda utan stöd i lag (JO dnr 7143-2022).

JO:s beslut rörde främst bakgrundskontroller vid pågående anställning vilka utfördes av ett utomstående företag på uppdrag av en kommun i syfte att bekämpa välfärdsbrottslighet.

JO konstaterade att kontroll av anställdas eventuella brottslighet utgör ett betydande intrång i den personliga integriteten. Sådana kontroller kan endast göras om det finns samtycke eller nödvändigt lagstöd.

Av beslutet framgår att kontroller under pågående anställning enbart är tillåten i de fall som föreskrivs i säkerhetsskyddslagen. Då lagstöd inte fanns ansåg JO att kontrollerna i fråga var olagliga.

JO var även kritisk till att kommunen på ett generellt plan gick utöver och vid sidan av de möjligheter som finns i författning för att kontrollera slutkandidaters eventuella brottslighet inför en anställning.

Förvaltningens övervägande

Placering i säkerhetsklass

En ordning där samtliga tjänster som innefattar myndighetsutövning skulle vara säkerhetsklassade synes inte ändamålsenlig eller förenlig med gällande lagstiftning. Däremot ser förvaltningen att det kan finnas behov av att vissa tjänster inom förvaltningen placeras i säkerhetsklass.

Då det redan finns ett pågående arbete för att identifiera behovet av att placera tjänster inom förvaltningen i säkerhetsklass är det arbetsmarknads- och socialförvaltningens bedömning att det inte finns något behov för kommunstyrelsen att ytterligare utreda frågan.

Registerutdrag vid nyanställning och under pågående anställning

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har sedan tidigare en rutin där registerutdrag inhämtas vid anställning av nya medarbetare i den mån lagstöd finns för detta.

Förvaltningen anser att det är av vikt att säkerställa att de personer som arbetar med barn eller i skyddade boenden, såväl som andra yrkesgrupper inom förvaltningen, är lämpliga för det arbete de utför. Förvaltningen har därför tillsatt en arbetsgrupp som utreder frågan kring vilka bakgrundskontroller som kan göras inom ramen för gällande lagstiftning.

Som framgår ovan finns för närvarande inte lagstöd för att regelbundet inhämta registerutdrag för personer som redan är anställda på arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Förvaltningen har i förhållande till kommande förändringar i lagstiftning även noterat att regeringen har beslutat att ge en utredare i uppdrag att se över om kommunerna bör få utökade möjligheter att göra bakgrundskontroller av anställda och personer som erbjuds anställning eller uppdrag inom kommunerna.

Utredningen ska redovisas senast den 31 oktober 2024.¹

¹ [Utökade möjligheter för bakgrundskontroller i kommunerna - Regeringen.se](#)

För det fall förvaltningen i framtiden behöver anpassa sitt arbetssätt, måste en ekonomisk analys göras.

Då det för närvarande framgår av gällande rätt vilka registerutdrag som får inhämtas vid anställning samt då regeringen tillsatt en utredning för att se över om möjligheten till registerkontroll ska kunna utökas, bedömer arbetsmarknads- och socialförvaltningen att det för närvarande inte finns något behov för kommunstyrelsen att ytterligare utreda frågan om registerutdrag.

Sammantaget menar arbetsmarknads- och socialförvaltningen att det saknas behov av att ytterligare utreda frågorna om säkerhetsprövning och registerutdrag.

Motionen föreslås därför avslås i sin helhet.

Ansvariga

Louise Lінде Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef